

KOMISIJAS REGULA (EK) Nr. 10/2008

(2008. gada 8. janvāris),

ar ko īsteno Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 458/2007 par Eiropas Integrētās sociālās aizsardzības statistikas sistēmu (ESSPROS) attiecībā uz ESSPROS pamatsistēmas un pensiju saņēmēju moduļa definīcijām, sīki izstrādātām klasifikācijām un izplatīšanas noteikumu atjaunināšanu

(Dokuments attiecas uz EEZ)

EIROPAS KOPIENU KOMISIJA,

nemot vērā Eiropas Kopienas dibināšanas līgumu,

nemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2007. gada 25. aprīla Regulu (EK) Nr. 458/2007 par Eiropas Integrētās sociālās aizsardzības statistikas sistēmu (ESSPROS)⁽¹⁾ un jo īpaši tās 7. panta 1. un 3. punktu,

tā kā:

- (1) Ar Regulu (EK) Nr. 458/2007 tika izveidota metodoloģiska sistēma, kas izmantojama statistikas apkopošanai uz salīdzināma pamata Kopienas vajadzībām, un noteikti saskaņā ar ESSPROS apkopotās statistikas nosūtīšanas un izplatīšanas termiņu.
- (2) Saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 458/2007 7. panta 3. punktu jāpieņem īstenošanas pasākumi attiecībā uz ESSPROS pamatsistēmas un pensiju saņēmēju moduļa

ietveramo datu sīki izstrādāto klasifikāciju, izmantojama jām definīcijām un izplatīšanas noteikumu atjaunināšanu.

- (3) Šajā regulā paredzētie pasākumi ir saskaņā ar Statistikas programmu komitejas atzinumu,

IR PIENĀMUSI ŠO REGULU.

1. pants

Regulas (EK) Nr. 458/2007 7. panta 3. punktā noteiktie īstenošanas pasākumi attiecībā uz ESSPROS pamatsistēmu (gan attiecībā uz kvantitatīvajiem datiem, gan uz kvalitatīvo informāciju shēmu un atsevišķu pabalstu dalījumā) un pensiju saņēmēju moduli paredzēti 1.–3. pielikumā.

2. pants

Šī regula stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnē.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

Briselē, 2008. gada 8. janvārī

Komisijas vārdā —

Komisijas loceklis

Joaquín ALMUNIA

⁽¹⁾ OV L 113, 30.4.2007., 3. lpp.

1. PIELIKUMS

DEFINĪCIJAS

1. ESSPROS PAMATSISTĒMAS DEFINĪCIJAS

1.1. SHĒMU GRUPĒŠANA – SOCIĀLĀS AIZSARDZĪBAS SHĒMU KLASIFIKĀCIJAS KRITĒRIJI

1.1.1. Lēmumu pieņemšana

Lēmumu pieņemšana attiecas uz vienību, kas pieņem vissvarīgākos lēmumus – par pabalstu apjomu, to maksāšanas noteikumiem un shēmas finansēšanas veidiem. Shēmas var būt valdības kontrolē vai nebūt valdības kontrolē.

1.1.2. Tiesību aktu prasību izpilde

Tiesību aktu prasību izpilde attiecas uz tiesību aktos ietvertajiem noteikumiem par aizsargāto personu dalību. Dalība sociālās aizsardzības shēmā var būt obligāta vai nebūt obligāta.

1.1.3. Tiesību noteikšana

Tiesību noteikšana attiecas uz pamatu, kas dod aizsargātajai personai tiesības uz pabalsti: atkarībā no iemaksu veikšanas vai nav atkarībā no iemaksu veikšanas.

1.1.4. Shēmas darbības joma

Shēmas darbība joma attiecas uz aizsargāto iedzīvotāju daļu (visi iedzīvotāji, visi vai lielākā daļa darba īņemēju, vai īpašas iedzīvotāju grupas).

1.1.5. Aizsardzības līmenis

Aizsardzības līmenis attiecas uz to, vai sociālās aizsardzības shēmas nodrošina pamata aizsardzības līmeni vai papildu aizsardzības līmeni.

1.2. SOCIĀLĀS AIZSARDZĪBAS SHĒMU IEŅĒMUMI

1.2.1. "Sociālās iemaksas" ir izmaksas, kas rodas darba devējiem darba īņemēju vārdā vai kas rodas aizsargātajām personām, un paredzētas, lai nodrošinātu tiesības uz sociālajiem pabalsti.

1.2.2. "Vispārējās valdības iemaksas" ir vispārējās valdības izmaksas par publisku beziemaksu shēmu darbību un finanšu atbalsts, ko vispārējā valdība sniedz citām rezidentu sociālās aizsardzības shēmām.

1.2.3. "Pārvedumi no citām shēmām" ir no citām sociālās aizsardzības shēmām saņemti neatlīdzināmi maksājumi. Tostarp ir no citām shēmām novirzītas sociālās iemaksas.

1.2.4. "Citi ieņēmumi" ir dažādi sociālo aizsardzības shēmu kārtējie ieņēmumi.

1.3. SOCIĀLĀS AIZSARDZĪBAS SHĒMU IZDEVUMI

1.3.1. Funkcijas

Sociālās aizsardzības pabalsta funkcija ir primārais mērķis, ar kādu tiek nodrošināta sociālā aizsardzība neatkarīgi no tiesību aktu vai institucionālajiem noteikumiem.

1.3.1.1. Slimības/veselības aprūpe

Ienākumu saglabāšana un atbalsts skaidrā naudā saistībā ar fizisku vai garīgu slimību, izņemot invaliditāti. Veselības aprūpe ir paredzēta, lai saglabātu, atjaunotu vai uzlabotu aizsargāto cilvēku veselību neatkarīgi no traucējumu izcelsmes.

1.3.1.2. Invaliditāte

Ienākumu saglabāšana un atbalsts skaidrā naudā vai natūrā (izņemot veselības aprūpi) saistībā ar fizisku vai garīgu invalīdu nespēju iesaistīties ekonomiskās vai sociālās darbībās.

1.3.1.3. Vecums

Ienākumu saglabāšana un atbalsts skaidrā naudā vai natūrā (izņemot veselības aprūpi) saistībā ar vecumu.

1.3.1.4. Apgādnieka zaudējums

Ienākumu saglabāšana un atbalsts skaidrā naudā vai natūrā saistībā ar ģimenes locekļa nāvi.

1.3.1.5. Ģimene/bērni

Atbalsts skaidrā naudā vai natūrā (izņemot veselības aprūpi) saistībā ar grūtniecības, bērna dzimšanas un adopcijas izmaksām, bērnu audzināšanu un citu ģimenes locekļu aprūpi.

1.3.1.6. Bezdarbs

Ienākumu saglabāšana un atbalsts skaidrā naudā vai natūrā saistībā ar bezdarbu.

1.3.1.7. Mājoklis

Palīdzība mājokļa izmaksu segšanā.

1.3.1.8. Sociālā atstumtība (citur nav minēta)

Pabalsti skaidrā naudā vai natūrā (izņemot veselības aprūpi), kas īpaši paredzēti, lai novērstu sociālo atstumtību, ja uz šiem pabalstiem neattiecas kāda cita funkcija.

1.3.2. Sociālās aizsardzības pabalsti**1.3.2.1. Skaidras naudas pabalsts ir pabalsts, kas izmaksāts skaidrā naudā un kam nav vajadzīgs apliecinājums par saņēmēja faktiskajiem izdevumiem.****1.3.2.2. Pabalsti *natūrā* ir pabalsti, ko piešķir preču vai pakalpojumu veidā. Tos var sniegt kompensācijas veidā vai tiešā veidā.****1.3.2.3. No ienākumiem atkarīgi sociālie pabalsti ir sociālie pabalsti, kas ir tieši vai netieši atkarīgi no saņēmēja ienākumiem un/vai labklājības līmeņa, kas ir zemāks par kādu konkrētu līmeni.****1.3.3. "Pārvaldes izmaksas" ir izmaksas, kas tiek iekasētas par labu shēmai par tās pārvaldību un administrāciju.****1.3.4. "Pārvedumi uz citām shēmām" ir citās sociālās aizsardzības shēmās veikti neatlīdzināmi maksājumi. Tostarp ir uz citām shēmām novirzītas sociālās iemaksas.****1.3.5. "Citas izmaksas" ir dažādi sociālās aizsardzības shēmu izdevumi (īpašuma ienākuma un citu izdevumu maksājums).****2. PENSIJU SANĒMĒJU MODUĻA DEFINĪCIJAS****2.1. PENSIJU SANĒMĒJI**

Saņēmēju skaitu katrā posmā var definēt kā to personu skaitu, kas saņem vismaz vienu pensiju no ESSPROS sepiņām kategorijām:

- invaliditātes pensijas,
- pirmstermiņa pensionēšanās pabalsti samazinātas darbspējas gadījumā,
- vecuma pensijas,
- sagaidāmās vecuma pensijas,
- nepilnas pensijas,
- apgādnieka zaudējuma pensijas, un
- pirmstermiņa pensionēšanās pabalsti darba tirgus iemeslu dēļ.

Visas personas, kas saņem vairāk par vienu pensiju, tiek uzskaitītas tikai vienreiz (saņēmēju skaits bez dubultās skaitīšanas).

- 2.1.1. "Invaliditātes pensijas" ir periodiski maksājumi, kuru mērķis ir saglabāt vai atbalstīt tādas personas ienākumus, kas nav sasniegusi juridisko/parasto pensijas vecumu, kā noteikts atsauces shēmā, un kurai ir invaliditāte, kā dēļ tās darbspējas vai ienākumi ir zemāki par tiesību aktos noteikto minimālo līmeni.
- 2.1.2. "Pirmstermina pensionēšanās pabalsti samazinātas darbspējas gadījumā" ir periodiski maksājumi vecākiem darba ņēmējiem, kas samazinātas darbspējas rezultātā pensionējas, pirms sasniegts juridiskais/parastais pensijas vecums, kā noteikts atsauces shēmā.
- 2.1.3. "Vecuma pensijas" ir periodiski maksājumi, kuru mērķis ir i) saglabāt saņēmēja ienākumus pēc pensionēšanās, pārtraucot algotu darbu juridiskajā/parastajā pensijas vecumā, vai ii) atbalstīt vecāku cilvēku ienākumus (izņemot ierobežota ilguma atbalstu).
- 2.1.4. "Sagaidāmās vecuma pensijas" ir periodiski maksājumi, kuru mērķis ir saglabāt to saņēmēju ienākumus, kuri pensionējas, pirms sasniegts juridiskais/parastais pensijas vecums, kā noteikts attiecīgajā shēmā.
- 2.1.5. "Nepilnas pensijas" ir periodisks pilnīgas izdienas pensijas daļas maksājums gados vecākiem darba ņēmējiem, kas turpina strādāt, taču samazina savu darba laiku, vai kuru profesionālās darbības ienākumi ir mazāki par noteikto robežu.
- 2.1.6. "Apgādnieka zaudējuma pensijas" ir periodiski maksājumi cilvēkiem, kuru tiesības izriet no viņu attiecībām ar mirušo personu, uz ko attiecas shēma (atraitinēm, atraitņiem, bāreņiem un tamļidzīgi).
- 2.1.7. "Pirmstermina pensionēšanās pabalsti darba tirgus iemeslu dēļ" ir periodiski maksājumi vecākiem darba ņēmējiem, kas pensionējas, pirms sasniegts juridiskais/parastais pensijas vecums, bezdarba vai šatu samazināšanas dēļ, ko radījuši ekonomiski pasākumi, piemēram, rūpniecības nozares vai uziņēmuma pārstrukturēšana.

- 2.2. **JURIDISKAIS/PARASTAIS PENSIJAS VECUMS, KAS JĀSASNIEDZ, LAI SAŅEMTU VECUMA PABALSTU**
Juridiskais pensijas vecums, kas jāsasniedz, lai sanemtu vecuma pabalstu, ir vecums, kādā ir maksājami vecuma pabalsti, ja tie noteikti tiesību aktos vai līgumā. Šis vecums valstīs var atšķirties atkarībā no darbības nozares, nodarbošanās, dzimuma utt.

Ja nav noteikts juridiskais pensijas vecums, jāizmanto parastais pensijas vecums; tas ir pensijas vecums, ko piedāvā shēma, kas saņēmējam maksāja pensiju.

3. ATSAUCES ROKASGRĀMATA

Sīki izstrādātas definīcijas, kas jāizmanto, piemērojot šo regulu, ir izklāstītas ESSPROS rokasgrāmatā, ko sadarbībā ar dalībvalstīm sagatavojuši Eiropas Komisija.

2. PIELIKUMS

SĪKI IZSTRĀDĀTAS KLASIFIKĀCIJAS

1. TO SHĒMU UN KVANTITATĪVO DATU KLASIFIKĀCIJA (TOSTARP IEŅĒMUMI, IZDEVUMI UN PABALSTI FUNKCIJU DALĪJUMĀ), UZ KO ATTIECAS ESSPROS PAMATSISTĒMA

- 1.1. SHĒMU KLASIFIKĀCIJA (kvalitatīvā informācija)

Kritērijs: lēmumu pieņemšana

Valdības kontrolē esošas shēmas

Shēmas, kas nav valdības kontrolē

Kritērijs: tiesību aktu prasību izpilde

Obligātās shēmas

Neobligātās shēmas

Kritērijs: tiesību noteikšana

Iemaksu shēmas

Beziemaksu shēmas

Kritērijs: darbības joma

Universālās shēmas

Vispārējās shēmas

Īpašās shēmas

Kritērijs: aizsardzības līmenis

Pamatshēmas

Papildu shēmas

1.2. KVANTITATĪVO DATU KLASIFIKĀCIJA

Pilnībā sīki izstrādātas klasifikācijas, kas jāizmanto obligātajiem Eurostat nosūtāmajiem datiem, ir izklāstītas ESSPROS rokasgrāmatā, ko sadarbībā ar dalībvalstīm sagatavojuusi Eiropas Komisija. Šim sīki izstrādātajām klasifikācijām veiks kopsavilkums pirmā līmeņa klasifikācijā (izklāstīts turpmāk).

1.2.1. Ieņēmumi

ESSPROS pamatsistēmā sociālās aizsardzības shēmu ieņēmumi klasificēti veida un izcelsmes dalījumā. Veids norāda maksājuma raksturu vai iemeslu: sociālās iemaksas, vispārējās valdības iemaksas, pārvedumi no citām shēmām un citi ieņēmumi.

1.2.1.1. Ieņēmumi veidu dalījumā

Kopējie ieņēmumi

Sociālās iemaksas

Darba devēju sociālās iemaksas

Aizsargāto personu sociālās iemaksas

Vispārējās valdības iemaksas

Paredzētie nodokļi

Vispārējie ieņēmumi

Pārvedumi no citām shēmām

No citām shēmām novirzītās sociālās iemaksas

Citi pārvedumi no citām rezidentu shēmām

Citi ieņēmumi

Īpašuma ienākums

Citi ieņēmumi

1.2.1.2. Ieņēmumi izcelsmes dalījumā

Izcelsmē norāda, no kura institucionālā sektora ir saņemts maksājums.

To institucionālo sektoru klasifikācijas, no kuriem sociālās aizsardzības shēmas gūst ieņēmumus, ir sektori, kas izmantoti nacionālajos kontos (ESA 95).

Korporācijas

Centrālā valdība

Valsts valdība un pašvaldība

Sociālās drošības fondi

Mājsaimniecības

Mājsaimniecības apkalpojošās bezpečības iestādes

Pārējā pasaule

1.2.2. Izdevumi

Sociālās aizsardzības shēmu izdevumi tiek klasificēti veidu dalījumā, norādot izdevumu raksturu vai iemeslu: sociālās aizsardzības pabalsti, administratīvās izmaksas, pārvedumi no citām shēmām un citi izdevumi.

Sociālās aizsardzības pabalsti tiek dalīti no ienākumiem atkarīgos pabalstos (ar līdzekļu pārbaudi) un no ienākumiem neatkarīgos pabalstos (bez līdzekļu pārbaudes). Sociālās aizsardzības pabalstu klasifikācija nodrošina papildu informāciju atkarībā no tā, vai pabalstu sniedz skaidrā naudā (kā periodisku maksājumu vai vienreizēju summu) vai natūrā. Turklat tiek izmantota sīkāka klasifikācija, kurā pozīcijas attiecas tikai uz vienu funkciju vai tikai uz ierobežotu skaitu funkciju, kas norādītas 1.2.3. iedaļā. Šī sīkākā klasifikācija ir definēta ESSPROS rokasgrāmatā.

Kopējie izdevumi

Sociālās aizsardzības pabalsti

Sociālās aizsardzības pabalsti, bez līdzekļu pārbaudes

Skaidras naudas pabalsti, bez līdzekļu pārbaudes

Periodiski skaidras naudas pabalsti, bez līdzekļu pārbaudes

Vienreizēji skaidras naudas pabalsti, bez līdzekļu pārbaudes

Pabalsti natūrā, bez līdzekļu pārbaudes

Sociālās aizsardzības pabalsti, ar līdzekļu pārbaudi

Skaidras naudas pabalsti, ar līdzekļu pārbaudi

Periodiski skaidras naudas pabalsti, ar līdzekļu pārbaudi

Vienreizēji skaidras naudas pabalsti, ar līdzekļu pārbaudi

Pabalsti natūrā, ar līdzekļu pārbaudi

Administratīvās izmaksas

Pārvedumi uz citām shēmām

Uz citām shēmām novirzītās sociālās iemaksas

Citi pārvedumi uz citām rezidentu shēmām

Citi izdevumi

1.2.3. Pabalsti funkciju dalījumā

Klasifikācija funkciju dalījumā ir šāda:

Slimības/veselības aprūpe

Invaliditāte

Vecums

Apgādnieka zaudējums

Gimene/Bērni

Bezdarbs

Mājoklis

Sociālā atstumtība (citur nav minēta)

2. SĪKI IZSTRĀDĀTA PENSIJU SAŅĒMĒJU KLASIFIKĀCIJA**2.1. DATI**

Kopējais pensiju saņēmēju skaits bez dubultās skaitīšanas

Kopējais pensiju saņēmēju skaits (invaliditātes funkcija) bez dubultās skaitīšanas

Kopējais invaliditātes pensiju saņēmēju skaits bez dubultās skaitīšanas

Kopējais to saņēmēju skaits, kas sanem pirmstermiņa pensionēšanās pabalstu samazinātas darbspējas gadījumā bez dubultās skaitīšanas

Kopējais invaliditātes pensiju (bez līdzekļu pārbaudes) saņēmēju skaits bez dubultās skaitīšanas

Kopējais to saņēmēju skaits, kas sanem pirmstermiņa pensionēšanās pabalstu samazinātas darbspējas gadījumā (bez līdzekļu pārbaudes) bez dubultās skaitīšanas

Kopējais invaliditātes pensiju (ar līdzekļu pārbaudi) saņēmēju skaits bez dubultās skaitīšanas

Kopējais to saņēmēju skaits, kas sanem pirmstermiņa pensionēšanās pabalstu samazinātas darbspējas gadījumā (ar līdzekļu pārbaudi) bez dubultās skaitīšanas

Kopējais pensiju saņēmēju skaits (vecuma un apgādnieka zaudējuma pensijas funkcija) bez dubultās skaitīšanas

Kopējais pensiju saņēmēju skaits (vecuma funkcija) bez dubultās skaitīšanas

Kopējais vecuma pensiju saņēmēju skaits bez dubultās skaitīšanas

Kopējais sagaidāmo vecuma pensiju saņēmēju skaits bez dubultās skaitīšanas

Kopējais nepilnu pensiju saņēmēju skaits bez dubultās skaitīšanas

Kopējais vecuma pensiju (bez līdzekļu pārbaudes) saņēmēju skaits bez dubultās skaitīšanas

Kopējais sagaidāmo vecuma pensiju (bez līdzekļu pārbaudes) saņēmēju skaits bez dubultās skaitīšanas

Kopējais nepilno pensiju (bez līdzekļu pārbaudes) saņēmēju skaits bez dubultās skaitīšanas

Kopējais vecuma pensiju (ar līdzekļu pārbaudi) saņēmēju skaits bez dubultās skaitīšanas

Kopējais sagaidāmo vecuma pensiju (ar līdzekļu pārbaudi) saņēmēju skaits bez dubultās skaitīšanas

Kopējais nepilno pensiju (ar līdzekļu pārbaudi) saņēmēju skaits bez dubultās skaitīšanas

Kopējais pensiju saņēmēju skaits (apgādnieka zaudējuma funkcija) bez dubultās skaitīšanas

Kopējais apgādnieka zaudējuma pensiju (bez līdzekļu pārbaudes) saņēmēju skaits bez dubultās skaitīšanas

Kopējais apgādnieka zaudējuma pensiju (ar līdzekļu pārbaudi) saņēmēju skaits bez dubultās skaitīšanas

Kopējais pensiju saņēmēju skaits (bezdarba funkcija) bez dubultās skaitīšanas

Kopējais to saņēmēju skaits, kas saņem pirmstermiņa pensionēšanās pabalstu darba tirgus iemeslu dēļ (bez līdzekļu pārbaudes) bez dubultās skaitīšanas

Kopējais to saņēmēju skaits, kas saņem pirmstermiņa pensionēšanās pabalstu darba tirgus iemeslu dēļ (ar līdzekļu pārbaudi) bez dubultās skaitīšanas

2.2. PAPILDU INFORMĀCIJA

Juridiskais vai parastais pensijas vecums dzimuma un shēmu dalījumā

Aprēķina atsauces datums/metode shēmu dalījumā

3. PIELIKUMS

IZPLATĪŠANAS NOTEIKUMU ATJAUNINĀŠANA

1. ESSPROS PAMATSISTĒMAS DATU IZPLATĪŠANAS NOTEIKUMU ATJAUNINĀŠANA

1.1. KVANTITATĪVO DATU IZPLATĪŠANAS NOTEIKUMU ATJAUNINĀŠANA, GRUPĒJOT SHĒMAS

1.1.1. Shēmu grupēšana kritēriju dalījumā

Noteiktiem lietotājiem atļaus publicēt datus, grupējot shēmas saskaņā ar ESSPROS shēmu klasifikāciju (shēmas definētas kritēriju dalījumā 1. pielikuma 1. iedaļā "Shēmu grupēšana").

1.1.2. Dati shēmu dalījumā

Noteiktiem lietotājiem atļaus publicēt datus shēmu vai shēmu grupu dalījumā; tas attieksies uz tām valstīm, kas neļauj datus pilnībā izplatīt konfidencialitātes iemeslu dēļ. Shēmu grupām jāatbilst izplatīšanas noteikumiem, ko paredzējusi katra attiecīgā dalībvalsts.

1.2. KVALITATĪVĀS INFORMĀCIJAS (SHĒMU UN ATSEVIŠKU PABALSTU DALĪJUMĀ) IZPLATĪŠANAS NOTEIKUMU ATJAUNINĀŠANA

Eurostat atļaus publicēt kvalitatīvo informāciju shēmu un atsevišķu pabalstu dalījumā ar pienācīgu atbalstu.

2. PENSIJU SAŅĒMĒJU DATU IZPLATĪŠANAS NOTEIKUMU ATJAUNINĀŠANA

2.1. KATEGORIJU KOPSAVILKUMA DATI SASKAŅĀ AR ESSPROS PENSIJU SAŅĒMĒJU KLASIFIKĀCIJU

Noteiktiem lietotājiem atļaus publicēt datus septiņām pensiju kategorijām un kategoriju kopsavilkuma datiem saskaņā ar ESSPROS pensiju saņēmēju klasifikāciju 2. pielikuma 2. iedaļā (Šīki izstrādāta pensiju saņēmēju klasifikācija).

Noteiktiem lietotājiem atļaus publicēt dalījumu starp saņēmējiem, kuriem ir no ienākumiem atkarīgi pabalsti un no ienākumiem neatkarīgi pabalsti, saskaņā ar ESSPROS pensiju saņēmēju klasifikāciju 2. pielikuma 2. iedaļā (Šīki izstrādāta pensiju saņēmēju klasifikācija).

2.2. DATI SHĒMU DALĪJUMĀ

Noteiktiem lietotājiem atļaus publicēt datus shēmu vai shēmas grupu dalījumā; tas attieksies uz tām valstīm, kas neļauj datus pilnībā izplatīt konfidencialitātes iemeslu dēļ. Shēmu grupām jāatbilst izplatīšanas noteikumiem, ko paredzējusi katra attiecīgā dalībvalsts.